

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2015 m. gruodžio 23 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Teisminis bendradarbiavimas civilinėse ir komercinėse bylose — Reglamentas (EB) Nr. 44/2001 — Jurisdikcija, susijusi su vartotojų sutartimis — 15 straipsnio 1 dalies c punktas ir 16 straipsnio 1 dalis — Komeracinė arba profesinė veikla, „siejama su“ valstybe nare, kurioje yra vartotojo nuolatinė gyvenamoji vieta — Pavedimo sutartis, kuria siekiama ekonominio tikslo, nustatyto anksčiau, vykdant komercinę ar profesinę veiklą, „siejamą su“ valstybe nare, kurioje yra vartotojo nuolatinė gyvenamoji vieta, sudarytoje tarpininkavimo paslaugų sutartyje — Glaudus ryšys“

Byloje C-297/14

dėl *Bundesgerichtshof* (Federalinis Aukščiausiasis Teismas, Vokietija) 2014 m. gegužės 15 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2014 m. birželio 17 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Rüdiger Hobohm

prieš

Benedikt Kampik Ltd & Co. KG,

Benedikt Aloysius Kampik,

Mar Mediterraneo Werbe- und Vertriebsgesellschaft für Immobilien SL

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurių sudaro ketvirtosios kolegijos pirmininko pareigas einantis trečiosios kolegijos pirmininkas L. Bay Larsen, teisėjai J. Malenovský, M. Safjan (pranešėjas), A. Prechal ir K. Jürimäe,

generalinis advokatas P. Cruz Villalón,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocato dello Stato* G. Palatiello,
- Portugalijos vyriausybės, atstovaujamos L. Inez Fernandes ir A. Fonseca Santos,
- Šveicarijos vyriausybės, atstovaujamos M. Jametti,

* Proceso kalba: vokiečių.

— Europos Komisijos, atstovaujamos A.-M. Rouchaud-Joët ir W. Bogensberger,
susipažinęs su 2015 m. rugsėjo 8 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 12, 2001, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42) 15 straipsnio 1 dalies c punkto, siejamo su šio reglamento 16 straipsnio 1 dalimi, išaiškinimu.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant R. Hobohm, gyvenančio Vokietijoje, ir *Benedikt Kampik Ltd & Co. KG*, B. A. Kampik ir *Mar Mediterraneo Werbe- und Vertriebsgesellschaft für Immobilien SL*, įsisteigusią Ispanijoje, ginčą dėl piniginių sumų, kurias R. Hobohm sumokėjo B. A. Kampik, grąžinimo.

Teisinis pagrindas

Reglamentas Nr. 44/2001

- 3 Iš Reglamento Nr. 44/2001 2 konstatuojamosios dalies matyti, kad juo siekiama dėl tinkamo vidaus rinkos veikimo priimti „nuostatas dėl jurisdikcijos kolizinių normų civilinėse ir komercinėse bylose suvienodinimo ir formalumų supaprastinimo, siekiant užtikrinti greitą ir paprastą teismo priimtų sprendimų valstybėse narėse, kurios privalo laikytis šio reglamento, pripažinimą ir vykdymą“.
 - 4 Šio reglamento 11–13, 15 ir 19 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:
 - „(11) Jurisdikcijos taisyklės turi būti ypač nuspėjamos ir pagrįstos principu, pagal kurį jurisdikcija paprastai priklauso nuo atsakovo gyvenamosios vietos, ir šiuo pagrindu jurisdikcija turi būti visada prieinama, išskyrus keletą aiškiai nustatytų situacijų, kuriuose bylinėjimosi objektas arba šalių autonomija pateisinama kaip kitokia susijusi aplinkybė. Turi būti atskirai apibrėžta juridinio buveinė, siekiant didesnio bendrų taisyklių aiškumo ir išvengti jurisdikcijos prieštaravimų.
 - (12) Jurisdikcija turėtų būti nustatoma ne tik pagal atsakovo gyvenamąją vietą, bet ir pagal kitą alternatyvų jurisdikcijos pagrindą, atsižvelgiant į glaudų ryšį tarp teismo ir bylos arba siekiant padėti tinkamai vykdyti teisingumą.
 - (13) Kalbant apie draudimo, vartotojų ir darbo sutartis, silpnesnioji šalis turėtų būti ginama pagal jurisdikcijos taisykles, kurios yra palankesnės tokios šalies interesams negu bendrosios taisyklės.
- <...>
- (15) Siekiant harmoningai vykdyti teisingumą, reikia sumažinti vienu metu vykstančių teismo procesų galimybę ir užtikrinti, kad dviejose valstybėse narėse nebūtų priimami nesuderinami sprendimai.
- <...>

- (19) Siekiant užtikrinti [1968 m. rugsėjo 27 d. Briuselio konvencijos dėl jurisdikcijos ir sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo (OL L 299, 1972, p. 32, toliau – Briuselio konvencija)] ir šio reglamento tęstinumą, reikia nustatyti pereinamąsias nuostatas. Tokį patį tęstinumą taip pat turi užtikrinti [Europos Sąjungos] Teisingumo Teismas, aiškindamas Briuselio konvenciją“.
- 5 Jurisdikcijos taisyklės išdėstytos minėto reglamento II skyriuje. Šio skyriaus 1 skirsnyje „Bendrosios nuostatos“, be kita ko, yra 2 ir 3 straipsniai, o šio skyriaus 4 skirsnyje yra 15–17 straipsniai, kuriuose reglamentuojami jurisdikcijos, susijusios su vartotojų sutartimis, klausimai.
- 6 Reglamento Nr. 44/2001 2 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad, išskyrus atvejus, kai šiame reglamente nustatyta kitaip, „pagal šį reglamentą valstybėje narėje nuolat gyvenantiems asmenims, neatsižvelgiant į jų pilietybę, bylos turi būti keliamos tos valstybės narės teismuose“.
- 7 Šio reglamento 3 straipsnio 1 dalyje nurodyta:
- „Valstybėje narėje nuolat gyvenantiems asmenims bylos gali būti keliamos kitos valstybės narės teismuose tik pagal šio skyriaus 2–7 skirsniuose nustatytas taisykles.“
- 8 To paties reglamento 15 straipsnio 1 dalies c punkte numatyta:
- „Bylose dėl sutarties, kurią asmuo, vartotojas, sudaro tokiam tikslui, kuris gali būti laikomas nesusijusiu su jo darbu arba profesija, jurisdikcija nustatoma vadovaujantis šiuo skirsniu, nepažeidžiant 4 straipsnio ir 5 straipsnio 5 punkto, jeigu:
- <...>
- c) visais kitais atvejais, sutartis buvo sudaryta su asmeniu, vykdančiu komercinę arba profesinę veiklą valstybėje narėje, kurioje yra vartotojo nuolatinė gyvenamoji vieta, arba kitu būdu tokią veiklą susiejančiu su minėta valstybe nare ar keliomis valstybėmis, įskaitant tą valstybę narę, ir jeigu sutartis priskiriama tokios veiklos sričiai.“
- 9 Reglamento Nr. 44/2001 16 straipsnio 1 dalyje nustatyta:
- „Vartotojas kitai sutarties šaliai bylą gali iškelti valstybės narės, kurioje yra nuolatinė tos sutarties šalies gyvenamoji ar verslo vieta, teismuose arba vartotojo nuolatinės gyvenamosios vietos teismuose.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 10 Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad B. A. Kampik, savo profesinę veiklą vykdamas Ispanijoje, 2005 m. tarpininkavo R. Hobohm su *Kampik Immobilien KG* sudarant sutartį dėl apartamento įsigijimo Denijoje (Ispanija) esančiame poilsio komplekse, kurį turėjo pastatyti Vokietijos statybos įmonė (toliau – tarpininkavimo paslaugų sutartis).
- 11 Šiame poilsio komplekse esančiais apartamentais pirmiausia buvo prekiaujama Vokietijoje naudojant vokiečių kalba parengtą prospektą.
- 12 2006 m. birželio 17 d. minėto poilsio komplekso statybos įmonė, veikdama kaip pardavėja, ir R. Hobohm ir jo sutuoktinė (toliau – sutuoktiniai Hobohm), veikdami kaip pirkėjai, pasirašė tarpininkavimo paslaugų sutartyje numatyto Denijoje esančio apartamento pirkimo–pardavimo sutartį (toliau – pirkimo–pardavimo sutartis).

- 13 Gavusi pirmąsias dvi sutuoktinių Hobohm apartamento pirkimo kainos įmokas, iš viso 62 490 EUR, 2008 m. statybos įmonė patyrė finansinių sunkumų, kurie sukliudė užbaigti poilsio komplekso statybos darbus.
- 14 Tuomet B. A. Kampik pasiūlė R. Hobohm pasirūpinti, kad būtų atlikti jo apartamento apdailos darbai. Sutuoktiniai Hobohm atvyko į Ispaniją, kur jie B. A. Kampik išdavė notaro patvirtintą įgaliojimą ginti jų interesus, susijusius su apartamento pirkimo–pardavimo sutartimi (toliau – pavedimo sutartis).
- 15 R. Hobohm išdavė B. A. Kampik 27 647 EUR čekį, skirtą trečiai apartamento pirkimo kainos įmokai padengti. B. A. Kampik šį čekį inkasavo į *Mar Mediterraneo Werbe- und Vertriebsgesellschaft für Immobilien SL* sąskaitą. 2009 m. R. Hobohm pervedė B. A. Kampik papildomą 1 448,72 EUR dydžio sumą.
- 16 Dėl statybos įmonės bankroto tarp sutarties šalių kilus nesutarimų, sutuoktiniai Hobohm panaikino B. A. Kampik išduotą įgaliojimą.
- 17 Tada R. Hobohm kreipėsi į *Landgericht Stade* (Štado federalinės žemės teismas), kurio jurisdikcijoje yra jo gyvenamoji vieta, su prašymu grąžinti jo B. A. Kampik sumokėtas įmokas. Šis teismas 2011 m. rugsėjo 21 d. sprendimu atmetė jo ieškinį kaip nepriimtina, motyvuodamas tuo, kad jis neturėjo teritorinės kompetencijos.
- 18 2012 m. liepos 18 d. sprendimu *Oberlandesgericht Celle* (Celės aukštesnysis apygardos teismas) atmetė jam R. Hobohm pateiktą apeliacinį skundą dėl *Landgericht Stade* (Štado federalinės žemės teismas) sprendimo. Šiuo klausimu apeliacinis teismas nusprendė, kad Reglamento Nr. 44/2001 15 straipsnio 1 dalies c punktas netaikytinas, ir taip atmetė valstybės narės, kurioje yra R. Hobohm nuolatinė gyvenamoji vieta, teismo jurisdikciją, motyvuodamas tuo, jog pavedimo sutartis negalėjo būti tiesiogiai siejama su nekilnojamojo turto sandorių tarpininkavimo veikla, kurią B. A. Kampik sieja su Vokietija, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą.
- 19 R. Hobohm dėl šio apeliacinio sprendimo pateikė kasacinį skundą („Revision“) prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui. Šis teismas nusprendė, kad B. A. Kampik Ispanijoje vykdoma nekilnojamojo turto sandorių tarpininkavimo veikla buvo „siejama“ su Vokietija, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, nes šiuo atveju yra tam tikrų veiksmų, rodančių, jog veikla buvo „siejama“ su valstybe nare, kurioje yra vartotojo nuolatinė gyvenamoji vieta; šie veiksniai, kaip Teisingumo Teismas nurodė savo Sprendime *Pammer ir Hotel Alpenhof* (C-585/08 ir C-144/09, EU:C:2010:740), pirmiausia yra šie: pirma, B. A. Kampik paslaugas internete siūlė vokiečių kalba ir naudojo pirmo lygio „.com“ domenu; antra, šiame tinklalapyje kaip galimybė susisiekti nurodomas jo elektroninio pašto adresas, susietas su tarnybine stotimi, kurioje naudojamas pirmo lygio domenai „.de“; trečia, su B. A. Kampik profesinės veiklos administratoriumi buvo galima susisiekti naudojant Berlyno telefono numerį; ketvirta, vykdydamas veiklą B. A. Kampik naudojo vokiečių kalba parengtus prospektus. Tarpininkavimo paslaugų sutartis atitiko Reglamento Nr. 44/2001 15 straipsnio 1 dalies c punkto taikymo sąlygas, nes ji buvo sudaryta B. A. Kampik vykdamas su valstybe nare, kurioje yra R. Hobohm nuolatinė gyvenamoji vieta, „siejamą“ veiklą. Tačiau, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo manymu, pavedimo sutartis, kuria R. Hobohm grindžia savo reikalavimus, vertinama atskirai, neatitinka šios nuostatos taikymo sąlygų, nes ji nepatenka į tokios veiklos sritį.
- 20 Vis dėlto šis teismas pažymi, kad tarp nekilnojamojo turto sandorių tarpininkavimo veiklos, kurią B. A. Kampik „siejo su“ Vokietija, ir pavedimo sutarties pasirašymo egzistuoja lemiamas materialus ryšys. Ši veikla iš tiesų nulėmė, kad laikotarpiu nuo 2005 iki 2006 m. sutuoktiniai Hobohm pasirašė tarpininkavimo paslaugų ir pirkimo–pardavimo sutartis. Be šių sutarčių pavedimo sutartis, kuria grindžiami R. Hobohm reikalavimai ir kuri turi leisti išspręsti pirkimo–pardavimo sutarties įgyvendinimo problemas, nebūtų buvusi sudaryta. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo manymu, net jei sudarius pirkimo–pardavimo sutartį šalims pagal tarpininkavimo paslaugų

sutartį tenkančios pareigos buvo įvykdytos, tarpininkavimo paslaugų sutarties ekonominis tikslas – leisti sutuoktiniams Hobohm iš tiesų pradėti naudotis apartamentu, kurią jie įsigijo naudodamiesi nekilnojamo turto tarpininko veikla, – negali būti pasiektas.

- 21 Tokiomis aplinkybėmis *Bundesgerichtshof* (Federalinis Aukščiausiasis Teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar pagal Reglamento Nr. 44/2001 15 straipsnio 1 dalies c punkto antrą sąlygą, taikomą kartu su 16 straipsnio 1 dalies antra sąlyga, vartotojas gali iškelti bylą kitai sutarties šaliai valstybės, kurioje yra vartotojo nuolatinė gyvenamoji vieta, teismuose, kai kita sutarties šalis vykdo komercinę arba profesinę veiklą kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, tuo atveju, kai sutartis, dėl kurios pareikštas ieškiny, tiesiogiai nepatenka į sutarties šalies vykdomos veiklos sritį, susijusią su valstybe, kurioje yra vartotojo nuolatinė gyvenamoji vieta, tačiau sutartimi siekiama ekonominio tikslo, dėl kurio šalys susitarė anksčiau sudarytoje ir jau įgyvendintoje sutartyje, patenkančioje į pirmiau nurodytų nuostatų taikymo sritį?“

Dėl prejudicinio klausimo

- 22 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės teiraujasi, ar Reglamento Nr. 44/2001 15 straipsnio 1 dalies c punktas, kiek jis susijęs su sutartimi, sudaryta vykdant komercinę arba profesinę veiklą, kurią verslininkas „sieja su“ valstybe nare, kurioje yra vartotojo nuolatinė gyvenamoji vieta, siejamas su šio reglamento 16 straipsnio 1 dalimi, turi būti aiškinamas taip, kad jis gali būti taikomas sutarčiai, kurią sudarė vartotojas ir verslininkas, kuri, vertinama atskirai, nepatenka į komercinės arba profesinės veiklos, kurią verslininkas „sieja su“ valstybe nare, kurioje yra vartotojo nuolatinė gyvenamoji vieta, sritį, tačiau kuri susijusi su vykdant tokią veiklą tų pačių šalių sudaryta ankstesne sutartimi.
- 23 Iš anksto pažymėtina, kad esant valstybės narės, kurioje yra vartotojo nuolatinė gyvenamoji vieta, jurisdikcijai, kaip numatyta Reglamento Nr. 44/2001 16 straipsnio 1 dalyje, reikia, kad būtų įvykdytos šio reglamento 15 straipsnio 1 dalyje nustatytos taikymo sąlygos.
- 24 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas nusprendė, kad Reglamento Nr. 44/2001 15 straipsnio 1 dalis taikoma tuo atveju, kai įvykdytos trys sąlygos, t. y., pirma, sutarties šalis yra vartotojas, veikiantis su tikslu, kurią galima laikyti nesusijusiu su jo profesine veikla, antra, sutartis tarp tokio vartotojo ir verslininko iš tikrųjų buvo sudaryta ir, trečia, tokia sutartis priklauso vienai iš minėto 15 straipsnio 1 dalies a–c punktuose nurodytų kategorijų. Šios sąlygos yra kumuliacinės, todėl jei viena iš trijų sąlygų neįvykdyta, jurisdikcija negali būti nustatyta pagal taisykles, taikomas vartotojų sudarytų sutarčių atveju (Sprendimo *Kolassa*, C-375/13, EU:C:2015:37, 23 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).
- 25 Iš sprendimo pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad šio sprendimo ankstesniame punkte minėta pirmoji sąlyga šiuo atveju yra įvykdyta, nes sutuoktiniai Hobohm veikė ne siekdami tikslo, kuris gali būti laikomas susijusiu su jų komercine ar profesine veikla, bet kaip galutiniai privatūs vartotojai (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Vapenik*, C-508/12, EU:C:2013:790, 28 punktą).
- 26 Kiek tai susiję su antrąja sąlyga, šalys neginčija, kad 2008 m. sutuoktiniai Hobohm ir B. A. Kampik iš tiesų pasirašė pavedimo sutartį.
- 27 Dėl trečiosios sąlygos iš Reglamento Nr. 44/2001 15 straipsnio 1 dalies c punkto formuluotės matyti, jog tam, kad nagrinėjamai sutarčiai tokiomis aplinkybėmis, kaip susiklosčiusios pagrindinėje byloje, galėtų būti taikoma ši nuostata, turi būti įvykdytos dvi sąlygos. Pirmiausia reikia, kad verslininkas savo komercinę arba profesinę veiklą vykdytų valstybėje narėje, kurioje yra vartotojo nuolatinė gyvenamoji vieta, arba kitu būdu šią veiklą sietų su šia valstybe nare ar keliomis valstybėmis, įskaitant pastarąją, ir kad minėta sutartis būtų priskiriama tokios veiklos sričiai. Šiuo klausimu svarbu pažymėti, kad prašymą

priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo klausimai keliami dėl šios nuostatos dalies, kuri susijusi su sutartimi, pasirašyta komercinės arba profesinės veiklos, kurią verslininkas „sieja“ su valstybe nare, kurioje yra vartotojo nuolatinė gyvenamoji vieta, srityje.

- 28 Šiuo atveju iš sprendimo pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagrindinės bylos aplinkybėmis, nors tarpininkavimo paslaugų sutartis patenka į B. A. Kampik vykdomą nekilnojamojo turto sandorių tarpininkavimo veiklą, siejamą su Vokietija, taip nėra pavidimo sutarties, vertinamos atskirai, atveju. Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad tarpininkavimo paslaugų sutartis ir pavidimo sutartis yra susijusios, nes jomis siekiamo to paties ekonominio tikslo, kuris pateisina Reglamento Nr. 44/2001 15 straipsnio 1 dalies c punkto taikymą šiai sutarčiai, lygiai kaip ir tarpininkavimo paslaugų sutarčiai.
- 29 Taigi, atsižvelgiant į Reglamento Nr. 44/2001 15 straipsnio 1 dalies c punktą ir šiuo reglamentu siekiamus tikslus, reikia išnagrinėti, ar tarp šių dviejų sutarčių, kaip nagrinėjamos šioje pagrindinėje byloje, esantis ryšys leidžia daryti išvadą, kad pavidimo sutartis patenka į B. A. Kampik veiklą, „siejamą su“ Vokietija, ir, jeigu taip, koks turi būti tokio ryšio pobūdis.
- 30 Kaip matyti iš Reglamento Nr. 44/2001 11, 13 ir 15 konstatuojamųjų dalių, šie tikslai, be kita ko, apima jurisdikcijos taisyklių nuspėjamumą, vartotojų apsaugą ir maksimalų vienu metu vykstančių teismo procesų galimybės sumažinimą, kad dviejose valstybėse narėse nebūtų priimami nesuderinami sprendimai.
- 31 Dėl vartotojo apsaugos iš Teisingumo Teismo praktikos, susijusios su specialia sistema, kuri nustatyta Briuselio konvencijos nuostatose, kurios gali būti perkeltos atitinkamoms Reglamento Nr. 44/2001 nuostatoms, matyti, kad šia sistema siekiama tinkamai apsaugoti vartotoją, laikomą ekonomiškai silpnesne ir turinčia mažiau patirties teisės srityje nei jo kontrahentas prekybininkas šalimi (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Česká spořitelna*, C-419/11, EU:C:2013:165, 33 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką ir Sprendimo *Kolassa*, C-375/13, EU:C:2015:37, 21 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 32 Tačiau taip pat reikia priminti, kad Reglamento Nr. 44/2001 15 straipsnio 1 dalis yra nuostata, leidžianti nukrypti tiek nuo bendrosios jurisdikcijos taisyklės, nustatytos šio reglamento 44 straipsnio 2 dalyje, pagal kurią jurisdikcija priskiriama valstybės narės, kurios teritorijoje yra atsakovo nuolatinė gyvenamoji vieta, teismams, tiek nuo to paties reglamento 1 straipsnio 5 punkte numatytos specialiosios jurisdikcijos sutarčių srityje taisyklės, pagal kurią kompetentingas teismas yra tas teritorinis teismas, kur išpareigojimas, kuriuo grindžiamas skundas, buvo įvykdytas arba turi būti įvykdytas. Taigi, tokią išimtį reikia aiškinti siaurai (Sprendimo *Kolassa*, C-375/13, EU:C:2015:37, 28 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką). Be to, iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad nors Reglamento Nr. 44/2001 15 straipsnio 1 dalies c punktu siekiama apsaugoti vartotojus, tai nereiškia, jog ši apsauga absoliuti (žr. Sprendimo *Mühlleitner*, C-190/11, EU:C:2012:542, 33 punktą).
- 33 Atsižvelgiant į tikslus, apie kuriuos buvo priminta šio sprendimo 30 punkte, ir atsižvelgiant į Reglamento Nr. 44/2001 16 straipsnio 1 dalyje numatytos valstybės narės, kurioje yra vartotojo nuolatinė gyvenamoji vieta, jurisdikcijos taisyklės leidžiantį nukrypti pobūdį, darytina išvada, kad šio reglamento 15 straipsnio 1 dalies c punktas gali būti taikomas tokiai sutarčiai, kaip pavidimo sutartis šioje pagrindinėje byloje, jei ji glaudžiai, lygiai kaip ir tarpininkavimo paslaugų sutartis, susijusi su sutartimi.
- 34 Tikrinant tokio glaudaus ryšio sudedamųjų dalių buvimą, šiuo atveju matyti, kaip išplaukia iš sprendimo pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą, kad statybų įmonei paskelbus bankrotą tarpininkavimo paslaugų sutartimi siekiamas ekonominis tikslas, t. y. sudaryti sąlygas, kad sutuoktiniai Hobohm iš tiesų pradėtų naudotis apartamentu, kurį įsigijo naudodamiesi nekilnojamojo turto tarpininkavimo veikla, B. A. Kampik „siejama su“ valstybe nare, kurioje yra jų nuolatinė gyvenamoji vieta, negalėjo būti pasiektas. Būtent siekiant ištaisyti šią padėtį, kai negali būti pasiektas nustatytas ekonominis tikslas, ir

siekiant, kad sutuoktiniai Hobohm, kaip vartotojai, gautų vykdant šią veiklą teikiamas paslaugas, kurias verslininkas, būtent B. A. Kampik, jiems pasiūlė, buvo sudaryta pavedimo sutartis. Taigi pavedimo sutarties pagrindinis tikslas yra konkretus ekonominis rezultatas, kurio siekiama tarpininkavimo paslaugų sutartimi.

- 35 Darytina išvada, kad pavedimo sutartis, net jei ji ir nepatenka į komercinę arba profesinę veiklą, kurią verslininkas „sieja“ su valstybe nare, kurioje yra vartotojo nuolatinė gyvenamoji vieta, vis dėlto buvo sudaryta tiesiogiai pratešiant šią veiklą ir ji papildoma tarpininkavimo paslaugų sutartį, nes ja sudaromos sąlygos pasiekti pastarojoje sutartyje numatytą ekonominį tikslą.
- 36 Tačiau, net jei iš tiesų teisiškai tarpininkavimo paslaugų sutartis ir pavedimo sutartis nėra susijusios, reikia konstatuoti, kad pirmoji ir antroji sutartys yra ekonomiškai susijusios. Šis ryšys yra ekonominis tarpininkavimo paslaugų sutartyje nustatytas siekiamas tikslas, t. y. sudaryti sąlygas iš tiesų pradėti naudotis apartamentu, kuri įrengti sutrukdė statybų įmonės bankrotas. Iš tiesų neatlikus apdailos darbų, dėl kurių šalys susitarė pavedimo sutartyje, pradėti naudotis apartamentu, kaip buvo minėta, neįmanoma.
- 37 Nagrinėdamas, kai apskritai vertina aplinkybes, kuriomis buvo sudaryta pavedimo sutartis, ar tarpininkavimo paslaugų sutartis ir pavedimo sutartis yra glaudžiai tarpusavyje susijusios, nacionalinis teismas turi atsižvelgti į šio ryšio sudedamąsias dalis, pirmiausia į šių abiejų sutarčių šalių tapatybę teisiniu ir faktiniu požiūriu, jomis siekiamą tapatų ekonominį tikslą, susijusį su tuo pačiu konkrečiu dalyku, ir pavedimo sutarties papildomumą atsižvelgiant į tarpininkavimo paslaugų sutartį, kiek ja siekiama sudaryti sąlygas, kad būtų pasiektas pastarąja sutartimi siekiamas ekonominis tikslas.
- 38 Nacionalinis teismas turi atsižvelgti į šias aplinkybes prieš nusprenddamas, ar Reglamento Nr. 44/2001 15 straipsnio 1 dalies c punktas taikytinas pavedimo sutarčiai (pagal analogiją žr. Sprendimo *Emrek*, C-218/12, EU:C:2013:666, 31 punktą).
- 39 Be to, pažymėtina, kad, kiek tai susiję su Reglamento Nr. 44/2001 11 konstatuojamoje dalyje numatyta jurisdikcijos taisyklių nuspėjamumo garantija, tokiomis aplinkybėmis, kaip susiklosčiusios pagrindinėje byloje, vartotojo gyvenamosios vietos teismas turi jurisdikciją nagrinėti ginčą dėl tarpininkavimo paslaugų sutarties, kuri susijusi su profesine veikla, „susieta su“ vartotojo gyvenamosios vietos valstybe nare. Jei vėliau verslininkas pasiūlo sudaryti ir galiausiai su tuo pačiu vartotoju sudaro sutartį, kuria siekiama pagrindinio tikslo, kurio taip pat siekiama pirmąja sutartimi, šis verslininkas gali turėti pagrįstų lūkesčių, kad abiem sutartims bus taikomas toks pat jurisdikcijos režimas.
- 40 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta pirmiau, į pateiktą klausimą reikia atsakyti: Reglamento Nr. 44/2001 15 straipsnio 1 dalies c punktas, kiek jis susijęs su sutartimi, sudaryta vykdant komercinę arba profesinę veiklą, kurią verslininkas „sieja su“ valstybe nare, kurioje yra vartotojo nuolatinė gyvenamoji vieta, siejamas su šio reglamento 16 straipsnio 1 dalimi, turi būti aiškinamas taip, kad jis gali būti taikomas sutarčiai, kurią sudarė vartotojas ir verslininkas, kuri, vertinama atskirai, nepatenka į komercinės arba profesinės veiklos, kurią verslininkas „sieja su“ valstybe nare, kurioje yra vartotojo nuolatinė gyvenamoji vieta, sritį, bet kuri turi glaudų ryšį su vykdant tokią veiklą tų pačių šalių sudaryta ankstesne sutartimi. Nacionalinis teismas turi patikrinti, ar yra ši ryšį sudarančios sudedamosios dalys, būtent: šių abiejų sutarčių šalių tapatybė teisiniu ir faktiniu požiūriu, jomis siekiamas tapatus ekonominis tikslas, susijęs su tuo pačiu konkrečiu dalyku, ir pavedimo sutarties papildomumas atsižvelgiant į tarpininkavimo paslaugų sutartį, kiek ja siekiama sudaryti sąlygas, kad būtų pasiektas pastarąja sutartimi siekiamas ekonominis tikslas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 41 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 15 straipsnio 1 dalies c punktas, kiek jis susijęs su sutartimi, sudaryta vykdant komercinę arba profesinę veiklą, kurią verslininkas „sieja su“ valstybe nare, kurioje yra vartotojo nuolatinė gyvenamoji vieta, siejamas su šio reglamento 16 straipsnio 1 dalimi, turi būti aiškinamas taip, kad jis gali būti taikomas sutarčiai, kurią sudarė vartotojas ir verslininkas, kuri, vertinama atskirai, nepatenka į komercinės arba profesinės veiklos, kurią verslininkas „sieja su“ valstybe nare, kurioje yra vartotojo nuolatinė gyvenamoji vieta, sritį, bet kuri turi glaudų ryšį su vykdant tokią veiklą tų pačių šalių sudaryta ankstesne sutartimi. Nacionalinis teismas turi patikrinti, ar yra šį ryšį sudarančios sudedamosios dalys, būtent: šių abiejų sutarčių šalių tapatybė teisiniu ir faktiniu požiūriu, jomis siekiamas tapatus ekonominis tikslas, susijęs su tuo pačiu konkrečiu dalyku, ir pavidimo sutarties papildomumas atsižvelgiant į tarpininkavimo paslaugų sutartį, kiek ja siekiama sudaryti sąlygas, kad būtų pasiektas pastarąja sutartimi siekiamas ekonominis tikslas.

Parašai.